ګوندي او تشکيلاتي اړوند
ځيني اصطلاحات

دافغانستان رهایی سازمان

انتشارات محسن
Mohsin Publications

ګوندي او تشکیلاتي اړوند
ځینې اصطلاحات

لیکوال: دافغانستان رهایی سازمان
ژباړونکی: محسن خپرندویه
بریښنالیک: mohsinpubs@gmail.com
وېبلاګ: http://mohsinpubs.blogspot.com
د خپروني نیټه: د۱۳۶۵ کال منی
بیا ځلي خپرېدونیټه:
د۱۴۰۴ کال غبرګولي میاشت، ۲۰۲۵ کال جون میاشت

برخی مفاهیم حزبی و تشکیلاتی

خزان ۱۳۶۵

تذکر :

اگر چه سازمان در شرایط بسیار دشواری درگیر جنگ مقاومت ضد روسی است ، اگرچه رفقای ما در جبهات و سایر جاها مورد پیگرد و ترور فاشیست های مذهبی قرار دارند، با اینهم آموزش و ارتقای آگاهی ما از علم مارکسیزم - لنینیزم امریست که نمیتوان و نباید هیچگاه و در هیچ اوضاعی آنرا بدست فراموشی سپرد .

جزوه حاضر رفقا را مشخصا در زمینه توضیح مفاهیم زیادی که مستقیم یا بنحوی به مسایل تشکیلاتی و حزبی ارتباط میگیرند ، کمك خواهد کرد . اما یادآوری چند نکته لازم است :

اصطلاحات اکثرا بسیار فشرده بیان یافته و نیز کمتر به توضیحات جانبی پرداخته شده است که بنا در موارد متعددی درك نسبتا جامع یك اصطلاح آسان بنظر نمیاید باین دلیل بهتر است رفقا از مسئله سرسری نگذشته و باطرح و یاد داشت سوالات آگاهی خود را از اصطلاحات حتی الامکان عمق و وسعت بخشند .

همانطوریکه در متن هم تذکر رفته ، مسایل تشکیلاتی یك حزب و سازمان مارکسیستی با توجه به شرایط تاریخی و اجتماعی هر کشور فرق کرده و برخی ویژگیهای خاص خود را دارا میباشد . به مسایل تشکیلاتی احزاب و نیز سازمان خود ، باید از دیدگاه فوق بنگریم تا بحث و نتیجه‌گیریهای ما از واقعیت دور نیافتند .

با آنکه سعی گردیده بیشترین اصطلاحات تشکیلاتی گردآوری شوند . مع‌الوصف صرفا با انتقادات و تذکرات رفقاست که میتوان در آینده این جزوه را غنی تر و کاملتر انتشار داد .

یــادونه

کـه څـه هـم زمـوږ سـازمان د روسـانو ضـد د مقاومـت جګـړې پـه ډېر سـختو شـرایطو کـې ښـکیل دی، او کـه څـه هـم زمـوږ ملګـري پـه جبهاتـو او نـورو ځایونـو کـې د مذهبـي فاشیسـتانو لـه خـوا ځـار او ترور سـره مخامـخ دي، بیا هـم د مارکسـیزم ـ لنینیـزم پـه اړه زمـوږ زده‌کـړه او د پوهاوي لوړول داسـې یو کار دی چې هیڅکله او په هیڅ حالت کې نه هېرېدای او نه پرېښـودل کېدلای شو.

دا جـزوه بـه ملګـرو تـه پـه ځانګـړې توګـه د ډېرو هغو مفاهیمو د روښـانه کولو په برخه کې مرسته وکړي چې مستقیم یا په یوه ډول له ګوندیزو او تشکیلاتي مسـایلو سـره تړلي دي. خو د څو مهمو ټکو یادونه ضروري ده:

د اصطلاحاتو تشـریح ډېرى وخت ډېره رالنډه شـوې او لږ وضاحـت ورکړل شـوی، لـه همـدې املـه ښـایي پـه ځینـو برخـو کـې د یوې اصطلاح بشـپړ درک اسـانه نـه وي. لـه دې املـه ښـه ده چـې ملګـري موضوعات پـه سرسـري توګه پـرې نـه ږدي، بلکـې د پوښـتنو پـه مطـرح کولو او یادښـتولو سـره هڅـه وکړي چـې اصطلاحـات پـه ژوره توګـه درک کړي.

لکـه څنګـه چـې پـه متـن کـې هـم یادونـه شـوې، د یـوه مارکسیسـتي ګونـد او سـازمان تشـکیلاتي مسـایل د هر هېواد د تاریخي او ټولنیزو شـرایطو لـه مخې توپیر لري او ځینې ځانګړتیاوې لري. د ګوندونو او خپل سازمان د تشکیلاتي مسـایلو ارزونـه بایـد د همـدې لیدلـوري لـه مخـې وشـي، څـو زمـوږ بحثونـه او پایلـې لـه واقعیـت څخه لـرې پاتې نه شـي.

کـه څـه هـم هڅـه شـوې چـې تر ټولـو ډېر تشـکیلاتي اصطلاحـات راټول شـي، بیـا هـم یـوازې د ملګـرو د نیوکـو او یادونـو لـه لارې کېـدای شـي دا جـزوه پـه راتلونکـي کـې لا بډایـه او بشـپړه خپـره شـي.

ګوند

ګوند د يوې ټاکلې ټولنيزې طبقې –لکه کارګران، بزګران، پانګه‌وال يا مالکان– د يو برخې سياسي جوړښت ته ويل کيږي. هغه کسان چې دا ګوند جوړوي، په خپله خوښه سره راټوليږي تر څو د خپلې ټولنيزې طبقې يا ډلې نظرياتو او ګټو استازيتوب وکړي او د دې ګټو د دفاع او عملي کولو لپاره تر هغه وخته مبارزه وکړي، چې سياسي واک ته ورسيږي.

ګوند د ټولې طبقې استازيتوب نه کوي، بلکې د هغې فعال، مبارز او سياسي شعور لرونکي غړي سره يو ځای کوي، هغه کسان چې د طبقاتی مبارزې په لومړۍ کرښه کې وي او د خپلې طبقې ګټې خوندي کوي. له همدې امله، د يو ګوند نقش او ماهيت د هغې طبقې د موخو له مخې ټاکل کيږي.

په طبقاتی ټولنو کې يوازې هغه طبقات کولی شي له نورو طبقو سره د سياسي واک د ترلاسه کولو لپاره اغيزمنه مبارزه وکړي، چې د دې مبارزې وسايل ولري، يعنې منظم ګوندي جوړښت.

د يوه ګوند جوړښت، انضباط، د غړو جذب، او د مبارزې لارې چارې د تاريخي، ملي او ټولنيزو شرايطو له مخې ټوپير کوي.

په مختلفو هېوادونو کې د سياسي ګوندونو په تاريخ کې يوازينی ګوند چې د خپل طبقاتی ماهيت او د مبارزې موخې يې نه دي پټې کړي، بلکې

په ښکاره یې اعلان کړي، د کارګرانو یا پرولتاریا ګوند دی چې پر بیرغ یې د پرولتاریا دیکتاتوری او کمونیزم ته رسېدو لپاره د هر ډول ظلم او زبېښناک له منځه وړلو شعار له ورایه ځلیږي.

خو غیرپرولتاري ګوندونه خپل طبقاتی ماهیت پټوي، ځانونه له طبقو پورته، «ملي»، مذهبي یا ورته بل ډول معرفي کوي. خو د دغو ګوندونو د کړنو، پروګرامونو او سیاستونو له تحلیله دا په اسانه څرګندیږي چې دا ګوندونه «بې‌طبقې» نه دي، بلکې د یوې ټاکلې طبقې یا ټولنیز قشر په چوپړ کې دي.

کمونیسټ ګوند

کمونیسټ ګوند د کارګرې طبقې مخکښ او منظم کوونکی، د سیاسي جوړښت تر ټولو لوړه بڼه او د کارګرې طبقې او ولس د انقلاب رهبري کوونکی دی. د دې ګوند دنده ده چې فیوډالي نظام، پانګوالی، هر ډول ظلم او زبېښناک له منځه یوسي او د سوسیالیزم او کمونیزم جوړښت ته لاره هواره کړي.

مارکس او انګلس ثابته کړې چې د کارګر طبقه د تاریخي رسالت، یعنې د زبېښناکګر نظام د نسکورولو او د نوې ټولنې د بنسټ ایښودو لپاره، یو خپلواک سیاسي ګوند ته اړتیا لري. دوی د دغه شان ګوند لپاره کړنلاره جوړه کړه: د کارګرې طبقې له غورځنګ سره د علمي سوسیالیزم یوځای کول، د طبقاتی مبارزې رهبري کول، او له ټولو زیارکښانو او د ټولو

هېوادونـو لـه پرولتارياوو سـره اړيکې جوړول.

لنين نه يوازې دا چې د مارکسيزم تيوري ته يې وده ورکړه، بلکې د عملي کولـو لارې يـې هـم بيـان کړې. هغـه د مارکسيسـتي، واقعاً انقلابـي ګوند د جوړېدو موضـوع لومړنـی دنـده وبللـه. د داسـې يـو ګونـد د بنسټ لپـاره بايـد دوه کارونـه تـر سـره شـوي وای: يـو دا چـې د مارکسـيزم مخالفان په ايديولوژيکه توګه مات شـي، او بل دا چې خپرې پرتې سوسـيال‌دموکراتي ډلـې يـو موټـی او متمرکز سـازمان ته راټولې شـي.

د لومـړي ځـل لپـاره لنيـن و چـې د خپلـو دوو مشـهورو آثـارو، «څـه بايـد وشـي؟» او «يـوه ګام مخکـې، دوه ګامـه شـاته» لـه لارې يـې د ګونـد، د کارګرې طبقې په غورځنګ کې د هغه رول او د کړنو د اصولو او جوړښت پـه اړه خبـرې وکـړې.

کمونيسـټ ګونـد د مارکسـيزم- لنينيـزم لـه انقلابـي تيـوری څخـه چـې د پرولتاريا د حياتي ګټو څرګندوی ده، لارښـوونه اخلي. د کمونيسـټ ګوند ځـواک او نـه ماتېدنـه (پرته له مارکسيسـتي–لنينيسـتي تيـوري، آګاهانه يووالـي او انضبـاط، د غـړو خـلاق فعاليـت څخـه) د خلکـو سـره پـه ټينګه اړيکه کې نغښـتی دی. لنين بيـا بيا ټينـګار کاوه:

«... د انقلابي پرولتاريا د مخکښ په توګه د ګوند بدلولو ته، پرته له دې چې له خلکو جلا شـي، بلکې برعکس، لا ډېر ټينګه اړيکه ورسـره وسـاتي، هغـوی تـه انقلابـي پوهه ورکـړي او هغوی انقلابـي مبارزې تـه وهڅـوي، دا يو ډېر سـتونزمن خو تر ټولو اړيـن کار دی.»

د نوي ډول ګوند ځانګړتیا دا ده: انقلابي لید، له هر ډول ظلم او زبېښاک سره نه پخلا کېدونکی مخالفت، او د کمونیستي ټولنې لپاره مبارزه.

کمونیستې ګوند د کارګرې طبقې او ټولو زیارکښانو سیاسي لاربښود، سیاسي تنظیموونکی او سیاسي ښوونکی ګڼل کیږي. کمونیستې ګوند چې په مارکسیزم سمبال دی، د ټولنیز پرمختګ او طبقاتي مبارزې قوانین پېژني، او له همدې لارې د کارګرې طبقې او انقلابي غورځنګ رهبري کولی شي.

دکمونیستې ګوند داخلي جوړښت او ژوند- چې د ټولنې انقلابي بدلون غواړي- د دموکراتیک سانترالیزم پر بنسټ ولاړ دی. په ټوله نړۍ کې پاشلتیا غوښتونکي (انحلال‌طلبان) او د پرولتاریا د انقلاب خاینان، سربېره پر دې چې د لنیني اصولو او د کمونیستې ګوند اړتیا نه مني، دغه ګوند یوازې د روسیې د انقلابي شرایطو محصول ګڼي او پر ځای یې د «هم‌فکره کسانو» د ائتلاف وړاندیز کوي. دوی تر ټولو زیات بریدونه د دموکراتیک سانترالیزم او د ګوند پر انضباط متمرکزوي. دوی د «افکارو د پراختیا»، «په آزاده توګه له نورو سره د آندونو شریکول»، «آزادانه خېرونې»، «له بروکراتیک تسلسل سره مخالفت» او «درجوي جوړښت» تر شعارونو لاندې د دموکراتیک سانترالیزم پر ضد بریدونه کوي او هغه بلې خواته بیایي. خو له انقلابي اصولو سره دا ډول مخالفت نوې خبره نده. لنین په خپل اثر «یو ګام مخکې، دوه ګامه شاته» کې د هغو کسانو څرګندونې رد کړې چې بلشویکان یې پر دې تورنول چې ګواکې دوی د یو «هیولایي مرکزیت» پلویان دي او د دې شوق لري چې

«بېساري واک او په ټولو چارو کې د لاسوهنې مطلقه حق» مرکز ته وسپاري. لنين دا تورونه «رياکارانه عبارتونه» وبلل.

کمونيستې ګوند چې پر دموکراتيک مرکزيت ولاړ وي، مهمې مسئلې د غړو ترمنځ تر بحث لاندې نيسي او د هغوی وړانديزونو ته پاملرنه کوي؛ خو سره له دې چې داسې ناستې جوړوي، بيا هم هغه اصل نه هېروي چې لنين څرګند کړی و:

«يو تيوريکه بحث يوه خبره ده، خو د ګوند سياسي تګلاره— يعنې سياسي مبارزه— بله خبره ده. موږ د بحث او خبرو يو محفل نه يو... زموږ لومړنی دنده دا ده چې د لويو ستونزو پر وړاندې مبارزه وکړو، او دا کار د يووالي غوښتنه کوي.»

لنين همداراز د کمونيستې ګوند د فولادي انضباط پر ارزښت ټينګار وکړ، ويې ويل:

«هغوي چې د پرولتاريا د ګوند په انضباط کې، په ځانګړي ډول د هغې د ديکتاتورۍ پر مهال، حتا تر ټولو کوچنی درز پيدا کوي، په عمل کې د پرولتاريا پر ضد بورژوازي سره مرسته کوي.»

د کمونيستې ګوند جوړښت او بنسټ، لکه د انقلاب لاره، په هر هېواد کې د کارګري او انقلابي غورځنګ د ځانګړنو، تاريخي تجربو او ټولنيزو او سياسي شرايطو له مخې توپير لري. مارکس ويلي دي:

«کارګران بايد بالاخره سياسي واک ترلاسه کړي تر څو د کار نوې ټولنه را منځ ته کړي... خو موږ هېڅکله دا نه دي ويلي چې

دې موخې ته د رسېدو لارې به په ټولو ځایونو کې یو ډول وي. موږ پوهېږو چې باید د بېلابېلو هېوادونو بنسټونه، دودونه او رواجونه په پام کې ونیسو.»

کمونیستې ګوند، چې انقلابي اصولو ته کلکه ژمنتیا لري او د دې بنسټ دموکراتیک مرکزیت جوړوي، کولای شي د پرولتاریا او د هغوی د ټولو متحدینو مټ د فولادو په شان کلک او یو موټی وساتي. دا ګوند د مارکسیستي- لنینیستي نظریې، سیاست او سازماني وحدت له لارې د پرولتاریا او ټولو زیارکښو قشرونو مبارزه تر هغه مهاله رهبري کوي، تر څو د پرولتاریا واکمنۍ (دیکتاتورۍ) او یو بې‌طبقې ټولنه رامنځته کړي.

کړنلاره

د لنین په وینا، کړنلاره (برنامه) د ګوند د ټولو هغو موخو روڼ، لنډ او کره بیان دی چې ګوند د هغو د پلي کولو لپاره هلې ځلې او مبارزه کوي.

په کړنلاره کې ټول هغه طبقاتي موخې ځای پر ځای کېږي چې یو ګوند یې د یوې ځانګړې طبقې د ګټو د دفاع لپاره ټاکي، او هغه شرایط هم پکې رااخیستل کېږي چې د دغو موخو د ترلاسه کولو لپاره اړین وي. له همدې امله، د یو ګوند له کړنلارې څخه دا روښانه کېدای شي چې هغه ګوند د کومې طبقې د ګټو استازی دی.

د کمونیستي ګوند په کړنلاره کې، سربېره پر دې چې د هېواد اقتصادي،

سیاسي، فرهنګي، پوځي او ټولنیزو مسایلو په اړه د ګوند دریځ څرګندېږي، په ځانګړي ډول داسې مهم ټکی هم بیانېږي لکه د ټولنې طبقاتی شننه (تحلیل)، د انقلاب ځانګړتیا، د انقلاب پړاو، د ملي متحد جبهې جوړښت، د انقلاب محرکه ځواک او اصلي قوه، نړیواله متحد جبهه او نور.

هغه څه چې د ګوند په کړنلاره کې راځي، باید پر ذهنیت نه، بلکې د ټولنې له مارکسیستي- علمي شننې څخه سرچینه واخلي، او تل باید د ملي او نړیوالو پېښو مهم بدلونونه په ځان کې راونغاړي. مارکس وایي، یوه کړنلاره باید د ذهن زېږنده نه، بلکې د ژوند محصول وي.

د هغو هېوادونو د کمونیستي ګوندونو کړنلارې چې لا د سوسیالیستي انقلاب په پړاو کې نه دي، دوه برخې لري: لنډمهاله کړنلاره او اوږد مهاله کړنلاره.

لنډمهاله کړنلاره د یوه ډموکرات جمهوري نظام د جوړېدو ښېړنی موخه لري؛ خو اوږدمهاله کړنلاره د پانګوالی نسکورول او د پرولتاریا د دیکتاتوری جوړول موخه لري، تر څو ټولنه په سوسیالیستي ډول له سره تنظیم شي او کمونیزم ته ورسېږي.

د ګوند تګلاره

د ګوند تګلاره په ټوله کې د کمونیستي ګوند ستراتیژیکو او تاکتیکي

اصولو ته ويل کيږي. د يو پرولتري ګوند تګلاره بايد تل د ټولنې د ودې له قانون، او له هغو قوانينو سره چې په مارکسيزم- لنينيزم کې نغښتې دي، همغږې وي.

تګلاره د کمونيستې ګوند ټول سياسي ژوند تنظيموي او هغه اصول ټاکي چې دا ګوند له نورو ګوندونو څخه جلا کوي. د ګوند تګلاره ټول هغه اصول رانغاړي چې ګوند له دننه او بهر څخه رهبري کوي. د ګوند اصول او کارى چارې پر همدې تګلاره ولاړې وي.

کله چې تګلاره د سياسي دفتر يا مرکزي کميټې له خوا تصويب شي، نو د ګوند ټولو غړو ته، آن لږکيو (اقليت) ته هم، د هغې اطاعت او پلي کول يو حتمي او سر نه‌غړونکې دنده ګڼل کيږي. هغه هڅې چې په ناسالمه او بې‌اصوله توګه د ګوند تګلاره تر پوښتنې لاندې راولي يا يې تخريبوي، کولاى شي د جدي کړون (انحراف) او فراکسيونپالنې نښه وي.

د ګوند مرکزي ارګانونه

د کمونيستي ګوندونو مرکزي ارګانونه عبارت دي له: ملي کنګره، مرکزي کميټه، سياسي دفتر، د سياسي دفتر دايمي کميټه، سکرتريت، او همدارز په ځينو ګوندونو کې د مرکزي کميټې نظامي کميسيون، د ګوند مرکزي سلا مشورتي کميسيون، او د مرکزي انضباطي تفتيش کميسيون.

کنګره

کنګره د ګوند تر ټولو لوړه مرجع، د رهبرۍاو واک تر ټولو لوړ پړاو، او ورسره د ګوند تر ټولو پراخه غونډه ګڼل کېږي. د ګوندونو په تاریخ کې لومړۍ کنګره هېرى وخت د بنسټ ایښودونکي یا تأسیس کوونکي کنګرې په نوم یادېږي.

کنګره د مرکزي کمېټې، د ګوند د مشر یا اول منشي، او یو شمېر نورو ټاکل شوو ارګانونو د ټاکلو واک لري. په عادي شرایطو کې، د ګوند د اساسنامې له مخې، کنګره معمولا هر درې، څلور یا پنځه کاله وروسته جوړېږي، خو که د کنګرې له درېیمې برخې څخه ډېر غړي یا یو سیمه‌ییزه سازمان وغواړي، نو کنګره له ټاکل شوې نېټې وړاندې هم رابلل کېدای شي.

خو د ډېرو کمونیستي ګوندونو په تاریخ کې داسې پړاوونه راغلي چې د ځانګړو انقلابي شرایطو له کبله کنګره کلونه ځنډېدلې ده. مثلاً د روسیې د سوسیال ډیموکرات کارګر ګوند پنځمه کنګره په ۱۹۰۷ کال کې جوړه شوه، خو شپږمه کنګره یې، چې باید په ۱۹۰۸ کې جوړه شوې وای، لس کاله وروسته، یعنې په ۱۹۱۷ کې جوړه شوه.

د چین د کمونیستي ګوند شپږمه کانګره په ۱۹۲۸ کال په مسکو کې جوړه شوه، خو اوومه کنګره یې یوازې وروسته له اوولسو کلونو، یعنې په ۱۹۴۵ کې جوړه شوه. همداراز، د یوګسلاویا د کمونیستي ګوند د څلورمې

(۱۹۲۸) او پنځمې (۱۹۴۸) کنګرې ترمنځ شل کاله واټن و.

د روسیې لومړی کنګره، چې د ۱۸۹۸ کال په پسرلي کې د مینسک په ښار کې جوړه شوه، له شپږو سوسیال ډیموکراتو سازمانونو څخه نهه استازو پکې ګډون درلود. دې کنګرې د روسیې د سوسیال ډیموکرات کارګر ګوند د جوړېدو اعلان وکړ او یوه درې کسیزه مرکزي کمېټه یې وټاکله.

د چین د کمونیستې ګوند لومړی کنګره د ۱۹۲۱ کال د جولای په ۲۳مه په شانګهای کې د دیارلسو استازو په ګډون جوړه شوه، چې نږدې د پنځوس غړو استازیتوب یې کولو. دې کنګرې د ګوند لومړنی اساسنامه تصویب کړه او د کارګرې طبقې د نوي بڼې د سیاسي ګوند د راټوکېدو اعلان یې وکړ، داسې ګوند چې کمونیزم یې خپل وروستی هدف او مارکسیزم-لنینیزم یې د خپلې لارښوونې بنسټ وګاڼه.

د آلبانیا د کارګر ګوند له جوړېدو (۱۹۴۱) څخه تر اوو کلونو وروسته (۱۹۴۸)، چې خپله لومړنۍ کنګره یې جوړه کړه، د مرکزي کمېټې، تر ټولو لوړ رهبري ارګان له لوري اداره کېده.

کنګره یا د ټول هېواد په کچه وي (ملي یا سرتاسری کنګره) یا د یوې سیمې په کچه (د ولایت یا ولسوالۍ کنګره). د دوو کنګرو ترمنځ مرکزي کمیټه، د ګوند تر ټولو لوړ رهبري ارګان په توګه پېژندل کیږي.

د ګوند د سرتاسري کنګرې دندې او واکونه دا دي:

١) د مرکزي کمېټې او د ګوند د نورو مرکزي ارګانونو د راپورونو څېړنه او ارزونه؛

٢) د ګوند د تګلارې او سیاستونو ټاکنه؛

٣) د ګوند د کړنلارې (برنامې) او اساسنامې تصویب؛

۴) د ګوند د مرکزي کمېټې ټاکنه.

اساسنامه

اساسنامه د هغو قوانینو، اصولو او مقرراتو ټولګه ده چې د ګوند د ژوند د تنظیم لپاره د کنګرې له لوري جوړېږي. په اساسنامه کې د ګوند د غړیتوب شرایط، د غړو ځانګړتیاوې، دندې او حقوق، د ګوند د تشکیلاتي سیستم او اصولو څرنګوالی، د مرکزي، سیمه‌ییزو او لومړنیو سازمانونو وضاحت، د کادرونو په اړه تشریحات، د ګوند د انضباط مسئلې او ورته نور مهم ټکي بیانېږي.

که کړنلاره د ګوند ایدیولوژیک یووالی تأمینوي، نو اساسنامه یې تشکیلاتي یووالی ټینګوي.

لکه څنګه چې کړنلاره باید د ځانګړو شرایطو له مخې جوړه شي، همداسې اساسنامه هم باید د موجودو شرایطو سره همغږې وي، څو د ګوند د پراختیا او ټینګښت بهیر ګړندی کړي او د ګوند خوځښت او مبارزاتي روحیه ژوندۍ وساتي.

مرکزي کمېټه

لکه څنګه چې مخکې ویل شوي، مرکزي کمېټه د ګوند د کنګرې ځایناستې او د دوو کنګرو ترمنځ د ګوند تر ټولو لوړ رهبري ارګان ګڼل کېږي. د مرکزي کمېټې غړي د اصلي او علی‌البدل غړو له ډلې څخه جوړېږي. علی‌البدل (نوماند) غړي په غونډو کې د رای ورکولو حق نه لري او کله چې په هر دلیل د اصلي غړو شمېر راکم شي، نوماند غړي د هغوی پر ځای ټاکل کېږي. د مرکزي کمېټې غړي له هغو کسانو غوره کېږي چې تر ټولو ډېر تجربه لرونکي، ازمویل شوي او لوړ کیفیت لرونکي وي.

مرکزي کمېټه د کنګرې پرېکړې عملي کوي، د ګوند ټول کارونه تنظیموي، د مرکزي کمېټې بېلابېل ارګانونه جوړوي او د هغوی کړنې رهبري کوي او د ګوند په بهرنیو اړیکو کې استازولي کوي.

د مرکزي کمېټې عمومي غونډې (پلینوم) عموماً کال کې دوه ځله جوړېږي، خو د خپلو سیاستونو د پرمخ بېولو لپاره یو سیاسي دفتر(پولیټبیورو) او د ورځنیو چارو لپاره دارالانشا یا د منشي دفتر ټاکي. د مرکزي کمېټې په سر کې عمومي منشي (چې په ځینو ګوندونو کې «لومړی منشي» یا «رییس» بلل کېږي) ځای لري، چې د ګوند تر ټولو لوړ مقام ګڼل کېږي.

مرکزي کمېټه

مرکزي کمېټه نه يوازې ګوندي چارې او د ګوند د کارکوونکو چارې پر مخ وړي، بلکې د ولسي او سوسياليستي دولت د چارو مشري هم د دې کمېټې تر څارنې لاندې ترسره کېږي. مرکزي کمېټه په خپل لومړي پلينوم (عمومي غونډه) کې د سياسي دفتر (پوليټبيورو) او د هغې د دايمي کمېټې، دارالانشا، عمومي منشي، او نور مرکزي ارګانونه او د هغوی مشران ټاکي.

په ځينو ګوندونو کې عمومي منشي يا د ګوند رييس د کنګرې له خوا ټاکل کېږي. د ملي کنګرې رابلل هم د مرکزي کمېټې له مهمو دندو شمېرل کېږي.

سياسي دفتر (پوليټ بيورو)

له هاغه ځايه چې مرکزي کمېټه نشي کولای په لنډو واټنونو کې په اسانۍ سره خپلې غونډې ترسره کړي، نو په خپل پلينوم کې سياسي دفتر (پوليټبيورو) ټاکي (په ځينو ګوندونو کې دا دفتر د کنګرې له خوا ټاکل کېږي)، څو د مرکزي کمېټې د پلينومونو ترمنځ د مرکزي کمېټې دندې او صلاحيتونه عملي کړي.

د سياسي دفتر د اصلي او نوماند غړو شمېر او نومونه په بېلابېلو ګوندونو کې توپير لري، خو معمولاً د غړو شمېر له ۱۰ تر ۲۵ پورې وي.

د سياسي دفتر دايمي کمېټه

ځينې ګوندونه (لکه د چين کمونيستې ګوند) د متمرکزې رهبرۍ د رامنځته کېدو لپاره يو ارګان جوړوي چې «د سياسي دفتر دايمي کمېټه» نومېږي. په دې کمېټه (په چين کې) کې عمومي منشـي او د مرکزي کمېټې پنځه تنه نور غړي شـتون لري.

دارالانشاء، دبيرخانه يا سکرترېت

دارالانشـاء د ګونـد يـو دايمـي ارګان دی چـې د مرکـزي کمېټـې د ورځنـي کار د پرمـخ بيولـو لپاره جوړ شـوی او د سياسـي دفتـر او د هغه د دايمي کمېټـې تـر لارښـوونې لانـدې کار کـوي. دا د مرکـزي کمېټـې پـه لومـړي پلينوم کې ټاکل کيږي. دارالانشـاء د ګوند له عمومي منشـي او څو نورو منشـيانو څخـه جـوړ وي، چـې ځينـې يـې د سياسـي دفتـر غړيتـوب هـم لـري.

عمومـي منشـي د سياسـي دفتـر او د هغـې د دايمـي کمېټـې د غونـډو د جوړولـو مسـؤول دی او د دارالانشـاء د کار څارنـه هـم کـوي. دارالانشـاء د لوړپـوړو کادرونـو د ټاکلـو پـه اړه پرېکـړه کـوي. دارالانشـاء عمومـاً د تبليغاتـو، اقتصـادي چـارو، دفاع او له نورو کمونيسـتي ګوندونو سـره د اړيکـو پـر څانګـو ويشـل شـوې وي.

دګوند عمومي منشي یا سرمنشي

د کمونیستې ګوند تر ټولو لوړ مقام بلل کېږي، چې په ځینو ګوندونو کې یې «لومړی منشي» یا «صدر» هم بولي. عمومي منشي د ګوند د مرکزي کمېټې د سیاسي دفتر او دارالانشاء په سر کې وي.

عمومي منشي ډیری وخت د مرکزي کمېټې په لومړي پلینوم کې یا کله ناکله مستقیم د ګوند د کنګرې له خوا ټاکل کیږي. د سکرتریت عمومي مقام لومړی ځل په ۱۹۲۲ کال کې د شوروي اتحاد (بلشویک) کمونیستې ګوند کې جوړ شو او ستالین د هغه مشر وټاکل شو.

د چین د کمونیستې ګوند په دولسمه کنګره کې (۱۹۸۲ کال)، د ګوند د تر ټولو لوړې دندې رسمي نوم، چې تر هغه دمه «صدر» بلل کېده، بېرته «عمومي منشي» ته واړول شو.

د مرکزي کمېټې پلینوم

پلینوم یا عمومي غونډه هغه ناسته ده چې د یوه ځانګړي ارګان ټول غړي پکې ګډون کوي، او له داخلي کمیټو یا نورو اړوندو واحدونو د عادي غونډو سره توپیر لري. پلینوم، د ګوند په کنګره کې د مرکزي کمېټې له ټاکل کېدو سمدلاسه وروسته او بیا لږ تر لږه هر شپږ میاشتې یو ځل رابلل کیږي. په پلینوم کې نیول شوې پرېکړې ډېر ارزښت لري.

کنفرانس

کنفرانس د ګوند پراخې ناستې ته ویل کېږي، چې کله د کوم دلیل له امله د کنګرې رابلل ناشونی وي، د مهمو ملي (سرتاسري) یا سیمه‌ییزو ګوندي مسایلو د حل او پرېکړې لپاره جوړېږي.

په کنفرانس کې د مرکزي ارګانونو غړو سربېره، د ګوند زیاتره کادرونه او فعالان هم ګډون کوي.

د ګوندي تاریخ په اوږدو کې ځینې ناستې او کنفرانسونه فوق العاده ارزښت لري، لکه د ۱۹۳۵ کال د چین د کمونیستې ګوند د زونونو ناسته[1]، یا د ۱۹۴۰ کال د یوګسلاویا د کمونیستې ګوند پنځم کنفرانس.

ځینې کنفرانسونه د خپلو مهمو دندو، کیفیت او شمېر له مخې د کنګرې بڼه خپلوي، بیا هم د یوګسلاویا د پنځم کنفرانس بیلګه راوړو چې د آلمان د هتلري فاشیستانو د یرغل په درشل کې، د ۷۵۰۰ غړو په

---

(۱) زونونو غونډه د چین د کمونیستې ګوند د مرکزي کمېټې د سیاسي دفتر پراخه ناسته وه چې د ۱۹۳۵ کال د جنورۍ په میاشت کې د ګېزو ولایت په زون کې ترسره شوه.

په دې غونډه کې د پوځي چارو په برخه کې د «کین لوري» تېروتنو د اصلاح موضوع ته ځانګړې پام وشو. غونډې د مرکزي مشرتابه ارګان د آوانتوریستي «کین» تګلوري واک ته د پای ټکی کېښود، ماوتسه‌دون یې د سور پوځ او د ګوند د مرکزي مشرتابه ارګان د مشر په توګه ټینګ کړ، او سور پوځ او ګوند یې د ورکېدو له سخت او نازک حالت څخه وژغورلو.

استازیتوب ۱۱۰ کسانو پکې برخه اخیستې وه، او په دې ترڅ کې یې د خلکو د بسیج، د ګوند د دننه‌نی یووالي د تګلارو تر ټاکلو وروسته، د ګوند مرکزي کمېټه او لومړی منشي هم وټاکل شول.

همداراز د ۱۹۴۳ کال د البانیا د کارګر ګوند لومړنی کنفرانس، چې د دغه ګوند په تاریخ کې یوه مهمه پېښه ګڼل کېږي، د ګوند رسمي مرکزي کمېټه یې وټاکله، په داسې حال کې چې تر هغې وړاندې یوې موقتي کمېټې شتون لرلو.

د ګوند لومړني سازمانونه

د ګوند لومړني سازمانونه د ټولنې په بنسټیزو برخو کې د ګوند جنګي اډې بلل کېږي. د دوی اصلي دندې په لنډ ډول دا دي:

۱) د مرکزي کمېټې د کړنلارې او پرېکړو تبلیغ او پلي کول.

۲) د مارکسېزم–لنینیزم د آګاهانه زده‌کړې، د ګوند د کړنلارې، اصولو او سیاستونو په موخه د ګوند غړو تنظیمول، او هغوي ته د عمومي او مسلکي زده‌کړو زمینه برابرول.

۳) د ګوند د غړو روزنه، څارنه، او په ګوندي کارونو کې د هغوی ګډون ته د زمېنې برابرول.

۴) له خلکو سره نږدې اړیکې پالل او د هغوی د سیاسي او طبقاتي پوهاوي کچه لوړول.

۵) د نوي غړو منل، د غړو د کار او چلند ارزونه او کتنه.

۶) د نیوکې او پر ځان نیوکې دود ته وده ورکول، د نیمګړتیاوو او تېروتنو افشا کول او پرې بریالیتوب ترلاسه کول.

د ګوند لومړني سازمانونه په فابریکو، کلیو، کانونو، مؤسسو، دفترونو، ښوونځیو، سیمو، پوهنتونونو، اردو او نورو هغو ځایونو کې جوړېږي چې لږ تر لږه درې یا زیات اصلي غړي ولري. د لومړنیو سازمانونو غړیو شمېر او حدود د هر ګوند له یو بل سره توپیر لري، خو د بېلګې په توګه، د چین د کمونیستې ګوند د لومړنیو سازمانونو درجه‌بندي داسې ده:

یو لومړنی ګوندي سازمان چې سل یا له هغه زیات غړي ولري، کولای شي لومړنۍ ګوندي کمېټه وټاکي. هغه لومړنی سازمان چې پنځوس یا زیات غړي ولري، د حوزې عمومي کمېټه جوړوي. او هغه لومړنی سازمان چې له پنځوسو کم غړي ولري، یوه ګوندي حوزه جوړوي.

د هرې برخې لپاره دا مشرتابه ټاکل کیږي:

• د لومړني ګوندي کمېټې لپاره: یو منشي او له یوه تر څلورو مرستیال منشیانو پورې.

• د حوزې عمومي کمېټې لپاره: یو منشي او له یوه تر درې مرستیال منشیانو پورې.

• د عادي ګوندي حوزې لپاره: یو منشي او یو مرستیال منشي.

دګوند سیمه‌ییز سازمانونه

ځینې ګوندونه د اړتیا له مخې د هېواد د اداري وېش (لکه ولایت، ولسوالۍ او نور) یا د تولیدي واحدونو پر بنسټ د ګوندي سازمانونو جوړول منظور کړي دي، چې دا ډول سازمانونه د ګوند سیمه‌ییز سازمانونه بلل کېږي.

هر سیمه‌ییز سازمان خپله یوه کنګره لري چې د رهبرۍ تر ټولو لوړ ارګان ګڼل کېږي. دا کنګرې د ګوند د اساسنامې له مخې په ټاکلو واټنونو (معمولاً د مرکزي کمیټې د کنګرې او پلنوم ترمنځ له ټاکلي وخت لږ وخت کې) جوړېږي. کله چې سیمه‌ییزه کنګره په اجلاس کې نه وي، د همدې کنګرې ټاکل شوې سیمه‌ییزه کمېټه د کنګرې دندې او مسئولیتونه پر غاړه لري.

ټول سیمه‌ییز ګوندي سازمانونه د ملي کنګرې او د هغې د ټاکل شوې مرکزي کمېټې تر امر لاندې دي.

کادرونه

کادر په اصل کې یوه فرانسوي کلمه ده چې د چوکاټ مانا لري او د هغو دایمي کارکوونکو پر یوې هستې اطلاقېږي چې هر وخت د اړتیا په صورت کې د عملیاتو بشپړ واحد ورڅخه رامنځته کېدای شي.

کادرونـه د کمونيسټ ګونـد هغـه پـوه او روزل شـوي غـړي دي چـې ګونـد خپلـې کړنـلارې د بېلابېلـو تشـکيلاتي واحدونـو لـه لارې د دوی پـر مـټ پر مـخ وړي. کادرونـه، د اسـتالين پـه وينـا، «د ګونـد د قوماندانانـو پـلاوی» ګڼـل کېـږي، او کلـه چـې «سياسـي مشـي ټينګه شـي، نـو کادرونه برخليک ټاکونکـي عامـل» ګرځـي.

مائو تسه دون ويلي دي:

«په پايله کې، مشري پر دوو دندو راڅرخي: د افکارو وړاندې کول، او د کادرونو سمه کارونه.»

د کادرونو ټاکل او روزنه د کمونيسټ ګوند تر ټولو مهمه دنده ګڼل کيږي. کادرونه بايد لاندې بنسټيزې ځانګړتياوې ولري:

۱) د مارکسـيزم-لينينيزم لـه تيوريـو سـره مناسـبه بلدتيـا او د مختلفـو حالاتـو سـره سـم د هغـوی عملـي پلـي کـول.

۲) د انقـلاب د آرمـان پـر وړانـدې د فـداکارۍ روحيـه او ژور سياسـي مسئوليت.

۳) لـه ولـس سـره د اړيکو ټينګښـت، د هغوی د تنظيمولو وړتيا او د مشـرتابه د مقام نيولو وړتيا.

٤) د مارکسيسـتي کاري سـبک درلـودل، پـه آګانـه ډول د انتقـاد منـل او د ګونـد او خلکـو ځارنـه، او د بوروکراټيـزم او نورو انحـرافاتو پر ضد مبـارزه.

٥) د رهبرانـو پـه توګـه پـه خپلـو چـارو کـې کـره او پراخـه څېړنـه او

ارزونه، له واقعيتونو څخه حرکت کول، او د ګوند د کړنلارې، اصولو او سياستونو مناسبه پلي کول.

٦) د ګوند پر اصولو د ټينګار تر څنګ، له بېرو ملګرو سره، آن له هغو ملګرو سره چې اختلاف نظر لري، د ګډ کار وړتيا درلودل.

کادرونه نوې ځواکونه دي چې بايد وده وکړي، پياوړي شي، تجربه ترلاسه کړي او د راتلونکو رهبرۍ دندو د اخيستلو لپاره چمتو شي. همداراز، کادرونه ټول هغه فعالان او ګوندي کارکوونکي ګڼل کيږي چې د ګوند ټول غړي د هغوی پر محور راټول شوي دي.

ګوندي انضباط

ګوندي انضباط د هغو اداري اصولو او مقرراتو ټولګه ده چې د يو کمونيستې ګوند د غړو په تړاو رامنځته کيږي، څو د پرولتاريا د آزادۍ لپاره پريکنده او نه ستړې‌کېدونکې مبارزه پرمخ يوسي، او د ګوند مشرتابه او ټول غړي يې په خپله خوښه او پوهاوي سره مني. ګوندي انضباط د پرولتري ګوند د اصولي ټينګښت او پياوړتيا ضمانت کوي، او پرته له انضباطه ګوند نشي کولای بريالۍ مبارزه پرمخ يوسي. ګوندي انضباط په ځانګړې ډول د هغو ګوندونو لپاره چې غيرقانوني او پټ فعاليت کوي، خورا زيات ارزښت لري.

هر غړی بايد خپلې شخصي ستونزې له مشرتابه سره د دې اصل پر بنسټ حل کړي چې د ګوند ګټې تر هر څه لوړې دي، او د ګوند له

لوري هر ډول ټاکنه، بدلون او د کارونو تنظيم په پوره پوهاوي سره ومني.

ګوندي انضباط د ايديالوژيکي ښوونې او روزنې، منظمو ګوندي غونډو، انتقاد او پر ځان انتقاد، او د ګوندي روحيې او ملګرتيا د ودې له لارې رامنځته کېږي. هغه غړي چې د ګوندي انضباط خلاف ورزي کوي، د خپلې تېروتنې د ماهيت او کچې پر بنسټ د ګوند د اساسنامې له مخې پرې نيوکه او سزا ورکول کيږي. دغه سزاوې په ترتيب سره عبارت دي له: اخطار، جدي اخطار، له ګوندي دندې لرې کول، د ګوند د غړيتوب ځنډول، او له ګوند څخه ايستل.

د فولادي انضباط او د نظريو بحث او تکر يو له بله نه بېلېدونکي برخې دي.

«کله چې د افکارو تکر پای ته ورسيږي، کله چې انتقاد ترسره شي او پرېکړه وشي، د ګوند د ټولو غړو د ارادې او عمل يووالی هغه ضروري شرط دی، چې پرته له هغه نه د ګوند يووالی شونی دی او نه د ګوند فولادي انضباط.» (استالين)

په کمونيستي ګوندونو کې د آګاهانه او داوطلبانه انضباط شتون د هغوی د انقلابي او جنګي طبيعت نښه ده، هماغسې لکه څنګه چې په بورژوا او کوچني بورژوا ګوندونو کې د انضباط نشتوالی او آنارشيزم د ليبراليزم او غير انقلابي يا ضد انقلابي ماهيت څرګندوي.

دموکراتیک مرکزیت (سانترياليزم دموکراتیک)

دموکراتیک مرکزیت د کمونیستي ګوند د تشکیلاتي اصولو اساسي بنسټ دی، چې د رهبري ارګانونو دننه د لازم ځواک او د لوړې کچې دموکراسۍ د عملي کېدو ضمانت برابروي. دموکراسي او مرکزیت د یو بل بشپړونکی دیالکتیکي یووالی جوړوي، چې یو بل ته وده او پیاوړتیا ورکوي او په دې توګه د ګوند د یوه جګړه‌یز مخکښ ځواک په توګه، ستره اغېزمنتیا تضمینوي.

دا اصل د مرکزیت پر بنسټ ولاړې دموکراسۍ او د متمرکزې رهبرۍ تر سیورې لاندې دموکراسۍ مانا لري. دغه اصل د رهبرۍ او غړو ترمنځ، د ګوند د لوړپوړو او ټیټو سازمانونو ترمنځ، د انفرادي غړو او په ټوله کې د ګوند د جوړښت ترمنځ، او همدارازله یوې خوا د ګوند د مرکزي کمیټې او د ټولو کچو ګوندي سازمانونو او له بلې خوا د ګوند د لیکو ترمنځ اړیکې څرګندوي.

د دموکراسۍ پر بنسټ مرکزي کول دا مانا لري چې د ګوند د رهبرۍ ارګانونه د ګوند د غړو له خوا په دموکراتیک ډول ټاکل کېږي او د هغوی له باور څخه برخمن وي؛ چې د ګوند لیکې (صفوف) یا د هغوی استازي د ګوند د سیاستونو او پرېکړو په ټاکنه کې برخه اخلي؛ او بیا دغه سیاستونه او پرېکړې د لیکو (صفوفو) په مرسته او پر هغوی تکیه‌کولو

سره پلی کیږي.

رهبري ارګان ته د غړو له خوا صلاحیت ورکړل شوی وي څو ټول ګوندي کارونه په متمرکزه توګه رهبري کړي او ټیټ سازمانونه او غړي د لوړو ارګانونو اطاعت وکړي. د ګوند دننه نظم پر دې بنسټ ولاړ دی چې فرد باید له سازمان نه، لږه‌کي (اقلیت) له ډېر شمېر نه، ټیټ سازمانونه له لوړو سازمانونو، او ټول ګوندي سازمانونه د مرکزي کمیټې له پرېکړو اطاعت وکړي.

یعنې د ګوند مرکزي کول له دموکراسۍ بېل نه، بلکې پر هغې ولاړ دی، او په کې د فردي زورواکۍ ځای نشته.

د متمرکزې رهبري تر سیوري لاندې دموکراسي دا مانا لري چې هره ګوندي ناسته باید د رهبري ارګان له خوا تنظیم او پر مخ یوړل شي. هر سیاست او پرېکړه د کره چمتووالي او سلا مشورې وروسته تر سره کیږي.

ګوند یوه اساسنامه، د انضباط اصول، او یو واحد رهبري ارګان لري چې ټول غړي یې د رعایت او اطاعت مکلفیت لري. یعنې د ګوند دننه دموکراسي نه بې‌رهبره دموکراسي ده، نه الترا دموکراسي او نه دننه ګوند کې انارشي.

دموکرایت مرکزیت په ګوند کې داسې یو نظام دی چې د ګوند مشرتابه له ګوندي غړو سره نښلوي. په بله وینا، دموکرایت مرکزیت مشرتابه ارګان له لوري د صفونو د نظرونو راټولولو پروسه ده چې بیا ځلي دغه راټول شوي او نچوړ شوي نظرونه د پلي‌کولو په موخه د صفونو منځ

تـه وړل کېږي، دا پـه ګونـد کې دننه د ولسـي مشـې څرګندویه ده.

لکه څنګه چې وویل شـول، دموکراسـي او مرکزیت د یوې سـکې دوه مخې دي، او یـو لـه بلـه جـلا شـتون نه لري. خـو د ځانګړو مبارزاتي شـرایطو له مخې، د ګوند د ګتو په پام کې نیولو سره یا پر مرکزیت یا پر دموکراسـۍ زیـات ټینـګار کېږي. د بېلګـې پـه توګه، یـو ګونـد چـې د پټـې مبـارزې یـا د هېـواد د اشـغال پـه حالـت کـې مبـارزه کـوي، د مرکزیـت پـر جوړېـدو او ټینګېدو ټینـګار کوي.

خـو لکه څرنګه چـې افراطي دموکراسـي کولای شـي د ګډوډۍ، پاشـلتیا او د دښـمن د نفوذ لامل شـي، همـداراز مرکزیت هم، که د ګوند د دموکراسـۍ تـر پښـو لانـدې کولـو او لـه منځـه وړلـو پـه بیـه وي، کـولای شـي د فـردي دیکتاتـورۍ او د شـخصیت د بـت جوړونـې لامـل شـي او د پرولـتري ګونـد ماهیـت لـه منځه یوسـي.

پـه یـوه کمونیسـتي ګونـد کـې، لکـه څنګـه چـې اشـاره وشـوه، انتقـاد، د نظـر څرګندونـه او وړانديـز کـول د ګونـدي غـړو لـه بنسـټیزو حقونو څخه شـمېرل کېږي. پـه دننه‌نـي بحثونـو (درون‌حزبـي بحثونـو) کې ټـول غړي هڅـه کـوي چـې د پرولـتري دریـځ څخـه د یو بل سـره ګډ تفاهم او مشـترک درک تـه ورسـېږي او پـه پایلـه کـې د متفقه رایو لـه لارې پرېکـړه وکړي. که چیـرې د بحثونـو لـه لارې د نظـر اختلافونه پای ته ونه رسـېدل، نو د ګوند د چـارو د پرمـخ بېولو لپاره، رایې اخېسـتو (رای‌ګیـري) ته مخه کېږي. په دې حالـت کـې هغـه کسـان چـې نظـر یې د لږکیـو (اقلیت) په منځ کـې وي، د ګونـدي اساسـنامې لـه مخـې اړ دي چـې د اکثریـت فیصلـې ته تسـلیم شـي.

دوی، سره له دې چې خپل نظر ساتي، د اکثريت پرېکړه د ګوند د جبري عملي کېدونکې تګلارې په توګه مني او دا پرېکړه بايد په بشپړ اخلاص او کره ډول عملي کړي.

ګډه مشري او انفرادي مسئوليت

دا د ګوندي رهبري له مهمو اصولو څخه يو دی. د دې اصل له مخې، د ګوند ټولې کميټې، له مرکزي کميټې نيولې تر ټولو ټيټې کچې کميټو پورې، بايد د ګډې مشرۍ، د دندو د وېش، او د فردي مسئوليت له سيستم څخه پيروي وکړي.

د ګډې مشرۍ څخه مطلب (مشري د يوې ډلې خلکو له لوري نه د يو کس له لوري) دا دی چې د کميټو مشران بايد، له پاسه تر کښته پورې، د فردمحورۍ، ځان‌مرکزۍ او د خپلو نظرياتو ته د ډېر ارزښت ورکولو له روحيې څخه ليرې پاتې شي، او د مهمو مسايلو په باب د دموکراتيکو بحثونو، ګډې تجربې، عقل او د ټوليزو سياسي نظرونو پر بنسټ پرېکړې وکړي.

په ورته وخت کې، کله چې د پرېکړو د پلي کولو لپاره دندې وېشل کېږي، نو بايد هر فرد، او په ځانګړې توګه هر مشر، د مسئوليت ژور حس ولري او د خپلو دندو د بشپړولو لپاره ټول ابتکار، وړتياوې او ځواکونه په کار واچوي. دا هماغه څه دي چې د فردي مسئوليت په نامه يادېږي.

په رهبري کې، يو فرد که هر څومره تجربه‌لرونکی او پياوړی وي، هېڅکله نشي کولای د ټولو مسايلو او پېښو ټول اړخونه بشپړ درک کړي او پر هغو بشپړ واکمن شي. يوازې د ګډ عقل پر بنسټ د ټوليزو بحثونو له لارې نيول شوې پرېکړې کولای شي له ذهنيت پالنې (سوبژيکتيويزم) څخه خوندي پاتې شي. خو دا خبره هېڅکله د مشرانو د فردي مسئوليت له ارزښت څخه نه کموي.

په دې برخه کې د دوه ډولو انحرافاتو د رامنځته کېدو ګواښ شته:

۱) د ګډې رهبرۍ اصل ته بې‌پامي، چې د فردمحورۍ او ځانمرکزۍ لامل ګرځي.

۲) په هره مسئله کې يوازې پر «جمع» تکيه کول او د خپلو تېروتنو او ناکاميو مسئوليت پر نورو اچول، پرته له دې چې فردي مسئوليت ومنل شي.

د دندو په وېش کې چې له فردي مسئوليت سره مل وي، منشي يا لومړی منشي د ګوندي کميټې د کړنو د تنظيم او د ورځنې کار د پرمخ وړلو اساسي مسئوليت پر غاړه لري.

د منشي يا لومړي منشي مهم رول بايد د «ګډې رهبري» تر عنوان لاندې له پامه ونه غورځول شي يا کم ارزښت وګڼل شي.

په يوه پرولتري ګوند کې، د رهبر او د کميټې د غړو ترمنځ اړيکه د آمر او مأمور په شان نه ده. رهبر (منشي يا لومړی منشي) له نورو غړو سره پر يوه کرښه ولاړ وي.

منشـي یـا لومړی منشي بایـد وتوانېږي چې د کمیټې د غـړو نظریات راټـول او متمرکـز کـړي او د بحـث او تصـویـب لپـاره روښـانـه تـګلارې وړاندې کړي.

هغـه بایـد د پلارواکـۍ (پدرسـالاري) یـا د قبیلـوي مشـر پـه بڼـه عمـل ونـه کـړي، بلکې بایـد د دموکراتیکو اصولـو او ګډ عقل پر بنسـټ کار وکړي.

نیوکه او پر ځان نیوکه (انتقاد و انتقاد از خود)

نیوکـه عبـارت ده لـه: د ځانګړو معیارونـو لـه مخې پـه انتقـادي ډول د کمونیسـتي ګونـد، د هغـه د ارګانونو یا غړو د تېروتنـو، بریاوو، ناکامیو او ټولـو کړنـو عینـي او کره ارزونـې څخـه.

پـر ځان نیوکـه عبـارت ده لـه دې څخـه چې یـو فـرد یـا ارګان خپـل دریـځ یا کړنـې پـه انتقـادي ډول وارزوي، او پـر هغـه څـه اعتـراف وکړي، کـوم چې د کمونیـزم لـه ایدیالـوژۍ او د ګونـد لـه اوسـني سیاسـت او عملـي مبارزې سـره پـه ټکر کې دي.

د کمونیسـټ ګونـد، د هغـه د ارګانـونـو او یـا د غـړو لـه خـوا پرځان نیوکې له لارې څرګندېږي چې آیـا تېروتنـو تـه د کمونیسـتي دریځ سـره سـم چلند کېږي او آیـا لـه تېروتنـو اړین درسـونـه اخیسـتل کېږي که نه.

دا اصل، هم د فرد په هکله او هم د ګوند په کچه صدق کوي.

لنین ویلي دي:

«د خپلو تېروتنو په وړاندې د یوه انقلابي ګوند چلند، له هغو مهمو او باوري معیارونو څخه دی چې پرې د ګوند د جديوالي او د خپل پرولتري رسالت د عملي ترسره کولو کچه سنجول کېږي.

په ښکاره توګه پر تېروتنو اعتراف کول، د تېروتنو د علتونو سپړنه، د هغو شرایطو ژوره شننه چې تېروتنې یې راولاړې کړې دي، او د تېروتنو د هوارولو د لارو چارو موندنه، دا د یوه ریښتیني پرولتري ګوند نښه ده.

دا هماغه دنده ده چې ګوند پرې د طبقاتي مبارزې په بهیر کې د خپل ماموریت د ترسره کولو او د کارګرې طبقې او پراخو ولسي وګړو د شعوري روزنې (تعلیم او تربیې) مسئولیت پر غاړه اخلي.

د جرمنې (او هالنډ) چپي انحرافیان، چې دا ستر انقلابي اصل له پامه غورځوي، او د خپلو ښکاره تېروتنو په انتقادي تحلیل کې لازمه غور او ژوروالی نه کوي، په دې کار سره دا ښکاره کوي چې هغوی د کارګرې طبقې ګوند نه دی، بلکې یوازې یوې کوچنۍ جرګې بڼه لري؛ د ولسي وګړو ګوند نه، بلکې د لږ شمېر کارګرو او روښانو یوه ډله ده، چې د کوچنۍ بورژوا روښاندو تر ټولو بدې ځانګړنې له ځانه سره لري.»

مائو تسه‌دون، چې د چین د کمونیستي ګوند تر دوه ځانګړو صفتونو

(د مارکسیزم–لینینیزم پلي کول او له ولسي وګړو سره ټینګې اړیکې) ترڅنګ یو درېیم صفت –نیوکه او پر ځان‌نیوکه– هم ورزیاتوي، په حقیقت کې د دې ستر انقلابي اصل پر ارزښت ټینګار کوي.

د نیوکې او پر ځان‌نیوکې سم کارول، د تېروتنو افشا کول، د تېروتنو ژوره شننه، او د هغو د سمون د اړینو لارو ټاکنه، د ګوند د غړو له پاره، له مشرتابه څخه تر صفوفو پورې– له بنسټیزو ښوونیزو (تعلیمي) مسایلو څخه شمېرل کیږي.

همداراز، دا د داخلي تضادونو د حل یوه بنسټیزه لاره او په پایله کې د انقلابي ودې او پرمختګ محرکه ځواک ګڼل کیږي.

نیوکه او پر ځان‌نیوکه د ګوند د یووالي او دننه همغږۍ د پیاوړتیا اساسي لاره ده، او یو ځواکمن وسله ده، چې ګوند پرې کولی شي خپلې نیمګړتیاوې او تېروتنې ماتې کړي او د بریالي پرمختګ او ټینګښت پر لور خپل انقلابي مزل ته دوام ورکړي.

لنین بیا ټینګار کوي:

«ټول هغه انقلابي ګوندونه چې تر اوسه له منځه تللي، د دې له امله نابود شوي، چې د غرور او ځان–خوښۍ ښکار شوي ول، ځکه یې د خپلو تېروتنو اصلي سرچینه نه پېژندله او د خپلو نیمګړتیاوو پر سر د بحث کولو څخه یې وېره لرله.

خو موږ به له منځه نه ځو، ځکه موږ د خپلو نیمګړتیاوو په اړه له بحث کولو نه ډارېږو، او د هغو د ماتولو او له منځه وړلو

مهارت زده کوو.»

په ګوند کې د نه پخلاکېدونکي تضادونه هغه مهال په پخلاکېدونکو تضادونو بدلېږي چې د نیوکې او پر ځان‌نیوکې اصل په صادقانه ډول ونه کارول شي.

د نیوکې او پر ځان‌نیوکې اصل د هر رښتیني پرولتري ګوند په اساسنامه کې درج وي، او د ګوند د ژوند، تکامل او د دننه تضادونو د حل یوه بنستیزه وسیله ګڼل کیږي.

ګوند او مشران

تاریخي ماتریالیزم، چې د یوه علمي مکتب په توګه یې تکامل موندلی، دتاریخ په جوړولو کې د ولسي وګړو او مشرانو رول په روښانه ډول بیان کړی دی.

مارکس او انګلس د ګوند او د مشرانو تر منځ د اړیکې د سم حل لپاره علمي او تیوریکي بنسټ کېښښود.

مارکس او انګلس نه یوازې په تیوري کې، بلکې په عملي مبارزه کې هم د دې ستونزې د حل غوره بېلګه وړاندې کړه.

یو مهال، کله چې مارکس ته څرګنده شوه چې ځیني په سرودونو کې د هغه ستاینه کوي، په غوسه شو او دا ډول عمل یې ځانته سپکاوی وباله.

مارکس لیکلي دي:

«د لومړي انټرناسیونال پر مهال، له هاغه ځایه چې ما د شخصیت ستایلو څخه کرکه لرله، هېڅکله اجازه ورنه کړه چې له بېلابېلو هېوادونو څخه راغلي هغه ګڼ شمېر پیغامونه خپاره شي چې زما ستاینه یې کوله. کله ناکله مې آن هغو پیغامونو ته ځواب هم نه ورکاوه، پرته له هغو حالاتو چې غوښتل مې لیکوالان یې ورتېم (سرزنش). زه او انګلس د کمونیستانو له پټ انجمن سره په دې تېنګ او نه‌بدلېدونکي شرط یوځای شوو، چې هر هغه څه چې د چارواکو (مقاماتو) د رانده اطاعت ملاتړ کوي، باید له اساسنامې څخه لرې شي.»

انګلس هم هڅه کوله چې د بېلابېلو هېوادونو سوسیالیستان د ده د زوکړې د لمانځنې له مراسمو منع کړي.

لنین په خپل اثر «په کمونیزم کې د ”چپ‌روی“ ماشومانه ناروغي» کې د مشرانو، سیاسي ګوند، طبقې او ولسي وګړو ترمنځ اړیکه روښانه کړه. هغه په پریکنده ډول څرګنده کړه چې پرولتري ګوند «تر هغه مهاله د دې نوم وړ نه دی، تر هغې چې مشران یې له طبقې او ولسي وګړو سره په یوه نه بېلېدونکي ټولګه کې سره یو ځای شي.»

خو لنین ته دا موقع په لاس ورنغله چې د ګوند دننه د دموکراسۍ د پراختیا، د هغې د ارزښت، او پر هغې د ولسي وګړو د څار د پیاوړتیا په اړه یوه بشپړه تیوریکه شننه وړاندې کړي.

که څه هم مشران مهم رول لوبوي، خو هغوی باید هر وخت د ګوند د غړو او ولس په منځ کې پاتې شي، د هغوی ځارنه ومني او هېڅکله له هغوي څخه بېل نشي. مشران باید په ځانګړي ډول د ګوند د تشکیلاتي اصولو په مراعت کولو کې روښانه بېلګې وي.

د شخصیت عبادت (کیش شخصیت) له مارکسیزم–لنینیزم سره بشپړ ټکر لري. خو په دې برخه کې هم تاریخ د پرولتاریا د ځینو لویو مشرانو له لوري ځینې تېروتنې په یاد لري.

استالین، په ځانګړي ډول د خپل ژوند د وروستیو کلونو په مهال، د رهبرانو او ګوند ترمنځ د اړیکې په باب تېروتنې وکړې.

هغه خپل رول ته په مبالغه‌آمېزه ډول ارزښت ورکړی و، د ګډې رهبرۍ اصل یې تر پښو لاندې کړ او مرکزیت یې لا پسې پیاوړی کړ. د استالین د شخصیت عبادت (کیش شخصیت) د دې لامل شو چې هغه خپل‌سرې پرېکړې وکړي، د ګډې رهبرۍ اصل مات کړي او د دموکراتیک مرکزیت اصول تر پښو لاندې کړي. همداراز، درېیم انټرناسیونال (چې په حقیقت کې د استالین تر لاربښوونې لاندې فعالیت کاوه) د نورو ګوندونو په کورنیو چارو کې نیغه لاسوهنه کوله.

کړنلارې، مشې، د ګوند د مهمو کارکوونکو ټاکنه او بدلون، او د کار نقشې ټول د درېیم انټرناسیونال تر ځارنې لاندې ترسره کېدل.

استالین د اروپايي سوسیالیستي هېوادونو سره په اړیکو کې د ستر ملت د شووینیستي روحیې له مخې عمل کاوه.

مائو تسه‌دون هم د خپل ژوند په وروستیو کلونو کې خپل‌سرى شو، د خپل شخصیت د عبادت (کیش شخصیت) د پراخېدو مخه یې و نه نیوله، د ګډې رهبرى او د دموکراتیک مرکزیت له اصولو څخه په سرغړونه یې د ګوند ژوند ګډوډ کړ، ځان یې د ګوند څخه اوچت وباله او په هغه «کلتوري انقلاب» کې چې ده پیل کړ، چین ګډوډۍ ته ولوېد او د لین‌پیایو او د څلورو کسانو د ډلې په څېر مقام‌پرستانو او توطئه‌ګرو ته د را څرګندېدو زمینه برابره شوه.

البته بورژوا تاریخ‌پوهان، تروتسکیستان او د پرولتاریا نورو دښمنانو تل هڅه کړې او هڅه کوي چې د ستالین او مائو تسه‌دون تېروتنې غټې وښیي او د دواړو تېروتنې له ځانګړو تاریخي شرایطو او حالاتو څخه جلا او مغرضانه تحلیل کړي، څو د دوى ستر شخصیتونه چې د نړیوال کمونیستي غورځنګ په تاریخ کې لوړ مقام لري، تورن او سپک وښیي. دا هڅه (یعنې د ستالین او مائو تسه‌دون بدنامول یا وړوکی ښودل) خپله یو انحراف دى، چې په وروستي تحلیل کې د بورژوازۍ او ارتجاع په خدمت کې راځي، او پرولتري ګوند دا دنده لري چې پر وړاندې یې مبارزه وکړي.

همدارز، که څه هم دریم انترناسیونال کله کله د ځینو کمونیستي ګوندونو په مسایلو کې ناسمې نظریې ورکولې او د بېلابېلو هېوادونو د ګوندونو د ابتکار ځواک یې د خپلو انقلابي مسایلو د حل پر مهال کمزورى کاوه، خو په ټوله کې د ګڼو ګوندونو سره په سیاسي مرسته کې مثبت او ارزښتناک رول لوبولى دى.

فراکسیون او فراکسیون‌والی

فراکسیون د کمونیستي ګوند دننه یا بهر یوه منسجمه ډله ده چې د ځانګړو سیاسي او تشکیلاتي موخو لپاره د ګوند د مشرتابه او مشي خلاف دریځ خپلوي او هڅه کوي چې د توطئې او پرځولو له لارې د ګوند مشري ترلاسه کړي. فراکسیونیزم په حقیقت کې د ګوند د منحرفو عناصرو د فعالیت وروستی پړاو ګڼل کېږي، چې د ګوند دننه مبارزې اصول تر پښو لاندې کوي، د ګوندضد منظمې ډلې په جوړولو سره خپل اختلاف د ګوند سره نه پخلا کېدونکي تضاد ته اړوي او په دې توګه عملاً د دښمن په لیکه کې دریږي.

فراکسیون‌والی له پرولتري ګوندي روحیې سره بشپړ ټکر لري او د زېږښاکګرو طبقو د افراطي فردګری، د فئوډالي طبقو د صنفي ذهنیت او د وړو تولیدوونکو د انارشیزم څرګندونه کوي. کله چې په یوه پرولتري ګوند کې فراکسیون رامنځته شي، د ګوند تر ټولو مهمه دنده دا وي چې د دغه حالت حل ته لومړیتوب ورکړي.

په بنسټیز ډول، هر نظر او حرکت چې د ګوند اصولي یووالي د ساتلو خلاف وي، کولای شي د فراکسیون‌والیِ د تخم نښه په ځان کې ولري. له همدې امله، یو ګوند چې غواړي د پرولتاریا د آرمانونو د ترسره کولو لپاره مبارزه وکړي، باید د خپلو غړو ترمنځ ژور او دوامدار ایدیولوژیک او سیاسي کار، او د عملي مبارزې په تنور کې د هغوي

د روزنې لـه لارې د هـر ډول ګوندضـد ډلهبـازۍ لـه راټوکېـدو مخنیـوی وکړي.

د «فراکسیـون» اصطـلاح پـه ارتـجاعـي او بورژوایـي پارلمانونـو او پـه ولسـي سـازمانونو کـې د کمونیسـتي ګونـد د اسـتازو لپـاره هـم کارول کیږي.

اپوزیسیون

اپوزیسـیون، چې لـغوي مانا يې مخالفت او مقابله ده، په سیاسـت کې هغو ګوندونـو یـا ډلو تـه ویل کیږي چې د دولت یا واکمن ګوند (که چیرې حکومت ګوندي وي) د سیاسـتونو پر ضد، د پارلمان دننه یا بهر فعالیت کوي.

طبیعـي ده چـې د بورژوایـي دولـت یـا ګونـد پـه چـوکاټ کـې د مخالفو ډلـو ترمنـځ اختلافـات، د واکمنـې دسـتګاه دننـه لـه سـطحي او غیراساسـي تضادونـو سـرچینه اخلـي، کـوم چـې هیڅکلـه د هغـوی لـه پرولتاریـا، زیارکښانو او د هغوی له انقلابي مبارزې سره د نه پخلاکیدونکي مخالفت مانـع نـه ګرځـي.

پـه ۱۹۲۰ کال کـې د شـوروي د بلشـویک کمونیسـتي ګونـد دننـه هـم بیلابیلـو اپوزیسـیوني ډلـو شـتون درلـود، لکـه د چـپ اپوزیسـیون، تروتسـکیزم، او د کارګرانو اپوزیسـیون چې د ګوند د لسمې (۱۹۲۱) او دیارلسـمې (۱۹۲۴) کنګرې له پرېکړو سـره دا فراکسـیوني جریانونه له منځـه یـوړل شـول.

د کمونيستي ګوندونو تر منځ اړيکې

مارکس او انګلس، د «د نړۍ پرولتاريا سره يو شئ!» شعار د مطرح کولو ترڅنګ او د لومړي انټرناسيونال مشرۍ پر مهال، تل ټينګار کاوه چې د ټولو هېوادونو پرولتاريا بايد د آزادۍ د مبارزې په لاره کې د يو بل ملاتړ وکړي. خو په پايله کې، دا يوازې د خلکو پر اتکا او د پرولتري سياسي ګوند تر مشرتابه لاندې د سختې مبارزې له لارې شونې ده چې انقلاب په يوه هېواد کې برياليتوب ته ورسېږي، نه د نورو د مرستې له لارې.

مارکس د دې مسئلې په تړاو، چې انټرناسيونال بايد د سياسي واک تر لاسه کولو وروسته د کارګرې طبقې اقتصادي ازادي تأمين کړي، ويلي و:

«يقيناً دا حل لاره د همدې هېواد د کارګرې طبقې خپله دنده ده. انټرناسيونال مکلف نه دی چې په دې برخه کې کومه نسخه يا حتا يوه کوچنۍ مشوره ورکړي.»

کمونيستي ګوندونه کولای شي او بايد د يو بل له تاريخ او تجربو زده کړه وکړي، خو دا يوازې د دوی خپله دنده ده چې د مبارزې په بهير کې خپل پروګرام، تګلوري او تکتيکونه جوړ کړي. د دغو لارو چارو سموالی، پلي کول، ستونزې او اصلاح هم د دوی خپله دنده ده، نه د بل ګوند يا کوم بل کس.

په بنسټيز ډول، د ګوندونو خپلواکي، برابري، او د خپلو انقلابي چارو په اړه د آزاد تصميم نيولو حق د انټرناسيوناليزم يوه بنسټيزه غوښتنه ده.

هېڅ ګوند نه شي کولای، او نه بايد، پر بل پرولتري ګوند خپلې نظريې يا اغيز وتپي. د ګوندونو ترمنځ اړيکې بايد د مشرتابه او تابعيت، يا د قوماندانۍ او فرمانبردارۍ په بڼه نه وي.

انګلس د دويم انټرناسيونال د جوړېدو پر مهال د فرانسې کارګر ګوند ته، چې ځانونه يې د نړۍ آزادوونکي ګڼل، وويل:

«اوس هم پام وکړئ چې د ځان ښودنې او د نورو ملتونو سوسياليستانو ته د لارښوونې له لارې، ناسم لورې وانه خلئ.»

همداراز، د آلمان د ګوند په اړه، چې هغه مهال د نړيوال کارګر خوځښت مخکښ و، داسې وويل:

«(دا ګوند) حق نه لري چې د اروپا د پرولتاريا په استازيتوب خبرې وکړي، او په ځانګړي ډول نه بايد درواغ ووايي.»

که يو ګوند خپله خپلواکي او ابتکار د بل ګوند تر سيوري لاندې له لاسه ورکړي، نو نه يوازې د انقلاب د پرمخ وړلو توان له لاسه ورکوي، بلکې ورو ورو د بل ګوند پر تابعيتکوونکې او تړلې دستګاه بدلېږي، چې په پايله کې د خلکو تر منځ خپل حيثيت او ملاتړ له لاسه ورکوي.

دا خبره په ځانګړي ډول د شوروي د سوسيال امپرياليزم او هغو ګوندونو په اړه صدق کوي، چې تر خروشف وروسته يې د شوروي له سياستونو دفاع او پيروي کړې ده. دا ډول ګوندونه نن د خپلو هېوادونو او خلکو پر وړاندې، د خيانت تر څنګ، د شوروي د جاسوسۍ، لاسوهنې او تېري تر ټولو فعاله شبکه ګرځېدلي دي.

د شوروي لـه خـوا د خپلـو لاسپوڅو ګوندونـو سـره چلنـد، د پرولتـري انټرناسـيوناليزم لـه مفکورې سـره تـر ټولـو سـتر خيانـت بلـل کېـږي.

ژېړې اتحاديې

د «ژېـړو اتحاديـو» اصطلاح په اصل کې هغو کارګري اتحاديو ته کارېدله چې د پانګوالو لخوا اخيستل شوې او د هغوی تر کنټرول لاندې وې.

پـه ۱۸۸۷ کال کې چې د فرانسـې د «مانتسـيولامايـن» کارګرانـو پرلـت (اعتصـاب) وکـړ، پانګوالـو د پرلـت د ماتولـو لپـاره اعتصـاب ماتوونکي وګمارل او يـوه جعلي کارګري اتحاديـه يـې جـوړه کـړه، څـو پرلـت شـنډ کـړي. کلـه چـې پرلتکوونکو کارګرانـو د دې جعلي اتحاديې د دفتر کړکۍ ماتې کړې، د پانګوالو اسـتازو د کړکيو ځايونه د ژېړ رنګ کاغذونو سـره وپوښـل. لـه هغـه وخـت راهيسـې، د پانګوالـو تـر ولکـې لانـدې کارګري اتحاديـې «ژېـړې اتحاديـې» ونومـول شـوې.

نـن هـم ټولې ارتجاعـي او د کارګري انقلاب ضد او غيرکارګـري اتحاديې ژېـړې اتحاديې بلـل کېـږي، او پـه مقابـل کـې، هغـه اتحاديـې چـې د انقلابيانـو او کمونيسـتانو تـر مشـرتابه لانـدې دي، «سـرې اتحاديـې» يادېـږي.

لـه ژېـړو اتحاديو او همداراز له ارتجاعي پارلمانونو سـره د کمونيسـتانو دريـځ، يـوه داسـې موضـوع وه چـې د ۱۹۱۷ کال شـاوخوا کـې د ډېـرو هېوادونـو کارګري غورځنګونـو پکـې انحـراف کـړی و.

لینن په ۱۹۱۸ کال کې، د همدې انحراف پر ضد د مبارزې او د کمونیستانو د مبارزې د لارې د روښانه کولو لپاره «په کمونیزم کې د ”چپ روی“ ماشومانه ناروغي» نومې کتاب ولیکه.

لینن، «د ځانګړو حالاتو کره شننې» پر اصل ولاړ پاتې شو او یادونه یې وکړه چې د امپریالیستي او ارتجاعي رژیمونو تر واکمنۍ لاندې د ارګانونو (لکه پارلمانونو، د بیمې صندوقونو او نورو) کې ګډون یا نه ګډون باید د هماغه وخت د حالاتو د ارزونې پر بنسټ وټاکل شي.

لینن لیکلي دي:

«... که بلشویکانو د ښکاره او پټې مبارزې د بڼو د ګډولو او د ارتجاعي پارلمانونو او نورو هغو بنسټونو (لکه د بیمې صندوقونو) کې د ګډون پر اړینتیا ټینګار نه وای کړی، نو نه به یې د ۱۹۰۸–۱۹۱۴ کلونو ترمنځ د پرولتاریا د انقلابي ګوند ټینګه هسته ساتلې وای (او نه به یې دا هسته پیاوړې کړې، وده ورکړې او غښتلې کړې وای).»

ملي متحد جبهه

ملي متحد جبهه، د سیاسي ګوندونو، د ټولنیزو طبقو د ولسي سازمانونو (چې معمولاً د ځانګړو ګوندونو لخوا یې استازیتوب کیږي) او بېلابېلو شخصیتونو ترمنځ یو اتحاد دی، چې د یوه ځانګړي هدف لپاره، په یوه

ټاکلي هېواد او ځانګړو تاریخي شرایطو کې رامنځته کیږي.

د متحدې جبهې ماهیت او راتلونکی د هغې د مشرتابه له خوا ټاکل کیږي. که د جبهې مشري د پرولتاریا د ګوند په لاس کې وي، نو دا جبهه انقلابي بلل کیږي او د نوې دموکراتیک یا سوسیالیستي نظام د جوړېدو ځرک لري. خو که مشري یې د بورژوازۍ په لاس کې وي، انقلاب نیمګړی پرېږدي او د زیارکښانو پر ضد د ارتجاعي طبقو د بیا واکمنۍ لپاره کارېږي.

د ملي متحدې جبهې ثبات او ځواک یوازې د کارګرانو او بزګرانو د یووالي له لارې تأمینېدای شي.

په متحدې جبهې کې د پرولتاریا د ګوند مشرتابه داسې څه نه دي چې یوازې د هوکړې یا ارادي غوښتنې پر بنسټ تر لاسه شي؛ بلکې کمونیستي ګوند باید د سختې مبارزې، د خپل نه ردېدونکي ځواک ښودلو او د خلکو ترمنځ د خپل اغیز د ټینګښت له لارې د جبهې مشري ترلاسه کړي.

د ځانګړو تاریخي حالاتو له امله، کېدای شي کمونیستي ګوند د یوې سترې ملي موخې لپاره (لکه د هېواد د آزادۍ لپاره د بهرني یرغل پر وړاندې مبارزه) په یوه متحد جبهه کې ګډون وکړي، آن که سملاسي د جبهې مشري ترلاسه کول ناشونی وي؛ خو تر هغه چې ګوند ته د خپلواک تنظیم او خپلواکې مبارزې حق ورکړل شي، دا جبهه مخکښه بلل کېدای شي.

په یوه جبهه کې د ارتجاعي طبقو ګډون د دوی د ماهیت بدلېدو مانا نه لري. که څه هم دوی، د بېلګې په توګه، د یرغلګرو پر وړاندې د مقاومت په یوه متحد جبهه کې ګډون وکړي، خپل ارتجاعي یا فاشیستي ماهیت ساتي.

که کمونیستي ګوند د دې طبقو اصلي ماهیت ته د نه پاملرنې له امله هغوی ته د ګډون اجازه ورکړي، نو دا د «راسته (ښي)» انحراف سبب ګرځي؛ او که د دوی د ماهیت د پېژندنې له امله هغوی له جبهې څخه لرې کړي، دا د «کیڼ» انحراف لامل ګرځي.

انتشارات محسن